

prima instanță-(Judecătoria Botanica, mun. Chișinău) E. Galușceac
instanța de apel-(Curtea de Apel Chișinău)N. Budăi, N. Cernat, V. Efros
instanța de recurs-(Curtea Supremă de Justiție) S. Filincova, M. Ghervas, D. Mardari

ÎNCHEIERE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas, Dumitru Mardari

examinând cererea de revizuire înaintată de Școala de Arte „Alexei Stîrcea”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Baran
împotriva Școlii de Arte „Alexei Stîrcea”, intervenient accesoriu Consiliul municipal
Chișinău, cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, obligarea
încetării acțiunilor de hărțuire și discriminare la locul de muncă, obligarea de a
încheia contractul individul de muncă pe un termen nedeterminat, repararea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, prin care
recursul declarat de Școala de Arte „Alexei Stîrcea” împotriva deciziei Curții de Apel
Chișinău din 28 ianuarie 2016 s-a considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă:

La 03 martie 2015, Irina Baran a înaintat cerere de chemare în judecată
împotriva Școlii de Arte „Alexei Stîrcea”, intervenient accesoriu Consiliul mun.
Chișinău, cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, obligarea
încetării acțiunilor de hărțuire și discriminare la locul de muncă, obligarea de a
încheia contractul individul de muncă pe un termen nedeterminat, repararea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că prin ordinul din 01 septembrie
2006 a fost angajată în funcție de profesor în cadrul Școlii de Arte „Alexei Stîrcea”.
În vara anului 2014 a depistat mai multe ilegalități în cadrul instituției și din aceste
considerente s-a adresat către Consiliul mun. Chișinău cu solicitarea de a autoriza
continuarea studiilor de către copiii înmatriculați în prezenta școală.

A menționat că deoarece opiniile sale nu corespundeau cu cele ale
administrației școlii, a fost supusă unor acțiuni de discriminare prin hărțuire, fapt ce a
determinat-o, la 06 octombrie 2014, să se adreseze către Consiliul pentru Prevenirea
și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, cu solicitarea de a fi constatată
discriminarea sa prin hărțuire la locul de muncă.

Astfel, la 11 noiembrie 2014 au avut loc audieri publice, cu prezența
administrației instituției în persoana Emei Matei și a altor martori, iar la 12 noiembrie
2014 a fost impusă de administrație să dea explicație în scris referitor la locul aflării

sale la 11 noiembrie 2014, ora 13:00 și de ce nu au fost desfășurate orele de dirigenție.

Prin decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 30 decembrie 2014 s-a constatat faptul de discriminare prin hărțuire la locul de muncă, administrația Școlii de Arte „Alexei Stîrcea” fiind obligată să înceteze imediat hărțuirea în privința sa.

Reclamanta a invocat că după recepționarea deciziei din 30 decembrie 2014, administrația școlii nu și-a schimbat atitudinea, ci dimpotrivă, a avut un comportament mult mai agresiv.

Astfel, a indicat că la 22 ianuarie 2015 a fost organizată adunarea profesorală, în cadrul căreia administrația școlii a comunicat profesorilor că aceștia urmează să încheie alte contracte individuale de muncă, exact ca și contractele care au fost încheiate la 25 august 2014, doar că parafele libere să fie completate în mod electronic.

După ce a recepționat exemplarul său de contract, a constatat că acesta este falsificat și a refuzat să-l semneze, atenționând administrația asupra faptului că contractul prevedea un termen de 1 an, în loc de 2 ani conform contractului semnat la 25 august 2014.

Iar după ce a atenționat asupra acestei modificări, și toți profesorii au sesizat că contractele au fost modificate, administrația școlii a indicat că aceasta este cerința Direcției Cultură.

La fel, în noul contract era indicată data de 22 ianuarie 2015, dar a fost impusă de administrație să indice data semnării contractului 25 august 2014.

Totodată, deși la 22 ianuarie 2015 directorul instituției nu mai activa, fiind demis din funcție, contractul impus salariaților spre semnare era semnat de către acesta.

A mai indicat reclamanta că după ce a refuzat semnarea contractului de muncă, administrația a expediat în adresa sa o pretenție prin care a solicitat prezentarea explicațiilor asupra motivelor distrugerii contractului individual de muncă.

La 04 februarie 2015 a expediat în adresa angajatorului răspuns la pretențiile înaintate, prin care a negat nimicirea contractului, invocând că contractul semnat de aceasta la 25 august 2014 se păstrează la instituție, iar refuzul semnării la data de 22 ianuarie 2015 a unui contract individual de muncă fals, nu poate fi interpretat ca nimicire a contractului.

La 05 februarie 2015 Ministerul Educației a solicitat administrației instituției să înceteze ilegalitățile indicate în decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, iar la 18 februarie 2015 Primăria mun. Chișinău a informat reclamanta despre faptul că la cererea acesteia a fost efectuat un control la Școala de Arte „Alexei Stîrcea”, fiind constatate mai multe nereguli.

La 19 februarie 2015 directorul interimar al Școlii de Arte „Alexei Stîrcea”, Ema Matei a emis ordinul prin care a fost sancționată cu „muștrare aspră”, pentru distrugerea contractului individual de muncă în prezența a doi martori angajați ai instituției, iar la 27 februarie 2015, angajatorul a solicitat reclamantei să se prezinte pentru a semna duplicatul contractului individual de muncă.

Reclamanta a invocat că, urmare a acțiunilor ilegale și nejustificate ale angajatorului, a avut nevoie de mai multe ori de asistență medicală, precum și a beneficiat de serviciile unui psiholog pentru depășirea stărilor de depresie.

Din aceste considerente, Irina Baran a solicitat anularea ordinului nr. 01-14/9 din 19 februarie 2015 emis de directorul interimar Ema Matei, prin care i-a fost aplicată sancțiunea „mustrare aspră”; obligarea încetării acțiunilor de hărțuire; obligarea încheierii contractului individual de muncă pe un termen nedeterminat, aplicând prevederile art. 58 alin. (3) Codul muncii, conform ordinului de angajare din 01 septembrie 2006; repararea prejudiciului moral estimat în sumă de 50 000 lei; compensarea cheltuielilor de judecată compuse din plata pentru serviciile juridice în mărime de 10 500 lei și a cheltuielilor pentru tratament în mărime de 990 lei (vol. I f.d. 5-10, 135-139).

În drept, reclamanta Irina Baran și-a întemeiat acțiunea în baza art. 166, 167 din Codul de procedură civilă, art. 58 alin. (3), 207, 354-355 din Codul muncii, art. 14 CEDO, art. 1 din Protocolul nr. 12 CEDO și art. 1, 7 alin. (2) lit. f), și 18 din Legea privind asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012.

Prin hotărârea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 22 septembrie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 28 septembrie 2015 Irina Baran a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2016 a fost admis apelul declarat de Irina Baran, casată parțial hotărârea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 22 septembrie 2015 și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care:

S-a anulat ordinul nr. 01-14/9 din 19 februarie 2015 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare în privința salariatei Irina Baran;

S-a obligat Școala de Arte „Alexei Stîrcea” să înceteze acțiunile ilegale de hărțuire în privința Irinei Baran;

S-a încasat de la Școala de Arte „Alexei Stîrcea” în beneficiul Irinei Baran suma de 4 000 lei cu titlu de prejudiciu moral;

S-a încasat de la Școala de Arte „Alexei Stîrcea” în beneficiul Irinei Baran suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest hotărârea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 22 septembrie 2015, în partea în care au fost respinse pretențiile înaintate de către Irina Baran, a fost menținută.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 31 martie 2016 Școala de Arte „Alexei Stîrcea” a declarat recurs.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016 recursul declarat de Școala de Arte „Alexei Stîrcea” a fost considerat inadmisibil.

La 25 ianuarie 2018 Școala de Arte „Alexei Stîrcea” a înaintat cerere de revizuire, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2016, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cererii de revizuire, revizuentul a indicat că, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 28 ianuarie 2016 a concluzionat că intimata Irina Baran a fost hărțuită la locul de muncă, având la bază decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/14 din 30 decembrie 2014, fiind făcute referințe la constatările deciziei numite.

În contextul dat, susține că prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2017 s-a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 și hotărârea Judecătoriai Buiucani din 07 aprilie 2016, prin care a fost admisă cererea de

chemare în instanța de contencios administrativ înaintată de Școala de Arte „Alexei Stîrcea”, fiind anulată decizia Consiliului Pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/14 din 30 decembrie 2014, care de fapt a stat la baza actelor judecătorești a căror revizuire se solicită.

În drept, cererea de revizuire este întemeiată în baza art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Verificând argumentele revizuentului, examinând materialele cauzei în raport cu temeiurile de revizuire prevăzute de art. 449 Codul de procedură civilă, Colegiul consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute la art. 449 Codul de procedură civilă, iar, cererea de revizuire poate fi declarată doar în baza temeiurilor strict prevăzute în norma dată, care poartă un caracter exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul reține că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 Codul de procedură civilă.

În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanțele inferioare a normelor de drept material și procedural, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat.

Din conținutul cererii de revizuire înaintată rezultă că Școala de Arte „Alexei Stîrcea” solicită revizuirea încheierii Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, invocând drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă.

Astfel, conform art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul precizează că hotărârea atacată prin intermediul revizuirii nu poate fi criticată în raport cu materialul dosarului existent la data pronunțării acestei hotărâri, dar numai în baza unor împrejurări noi, necunoscute de instanță la data pronunțării.

Pe calea revizuirii nu se pune problema realizării unui control judiciar, ci a unei noi judecăți, pe temeiul unor elemente, ce au format obiectul judecării, finalizată cu pronunțarea hotărârii, a cărei revizuire se solicită.

Pentru admiterea cererii de revizuire pe acest temei este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere

decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Referitor la fondul cererii, revizuentul susține că decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/14 din 30 decembrie 2014, care a stat la baza soluției date de Cureau de Apel Chișinău prin decizia din 28 ianuarie 2016, a fost anulată în instanța de contencios administrativ.

Pin urmare, potrivit acestuia, circumstanța descrisă se încadrează în temeiul de revizuire prevăzut la articolul 449 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

În suportul cererii revizuentul a prezentat copia dispozitivului hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 07 aprilie 2016, copia dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 și copia încheierii Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2017.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că circumstanța prezentată ca temei de revizuire, și anume, anularea deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/14 din 30 decembrie 2014, nu poate fi considerată, în sensul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, ca circumstanță esențială a pricinii care poate influența soluția dată de instanțele ierarhic inferioare și deci nu poate fi admisă ca temei de revizuire.

În acest sens, Colegiul reține că, înaintând acțiunea împotriva angajatorului Școala de Arte „Alexei Stîrcea”, reclamanta Irina Baran a solicitat anularea ordinului de sancționare disciplinară; obligarea încetării acțiunilor de hărțuire; obligarea încheierii contractului individul de muncă pe un termen nedeterminat, aplicând prevederile art. 58 alin. (3) Codul muncii, conform ordinului de angajare; repararea prejudiciului moral, iar instanțele de judecată la rândul lor au examinat acest litigiu de muncă, prin prisma prevederilor Codului muncii.

La acest segment, se va remarca că reclamanta și-a motivat cererea inclusiv și prin faptul că după recepționarea deciziei Consiliului Pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/14 din 30 decembrie 2014, administrația școlii nu și-a schimbat atitudinea, ci dimpotrivă, a avut un comportament mult mai agresiv, iar la 19 februarie 2015 directorul interimar al Școlii de Arte „Alexei Stîrcea”, Ema Matei a emis ordinul de sancționare disciplinară, care a fost contestat.

Curtea de Apel Chișinău fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, în decizia din 28 ianuarie 2016 a reținut temeinicia acțiunii având la bază dispozițiile legale ce reglementează raporturile de muncă dintre angajator și salariat, precum și declarațiile martorilor, menționând că ordinul de sancționare disciplinară emis de angajator contravine normelor Codului muncii.

Totodată, instanța de apel a menționat că acțiunile de hărțuire și discriminare a reclamantei la locul de muncă s-au confirmat inclusiv prin emiterea neîntemeiată de către angajator a ordinului nr. 01/14/9 din 19 februarie 2015 de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Ca urmare, instanța de revizuire notează că la adoptarea soluției, instanța de apel nu a apreciat, doar de decizia Consiliului Pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/14 din 30 decembrie 2014, dar a evidențiat circumstanțele relevante cazului și a efectuat controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă dintre salariat și angajator, asupra cărora li s-a aplicat corespunzător prevederile legislației muncii.

Raportând la caz normele enunțate și circumstanțele constatate, Colegiul conchide că revizuentul nu a prezentat probe concludente și pertinente, care să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile prevăzute de art. 449 lit. b), iar cele invocate în susținerea cererii de revizuire nu este de natură să justifice o cerere de revizuire și nu se încadrează în art. 449 Codul de procedură civilă.

Or, pentru ca înscrisurile ce se prezintă în cererea de revizuire să fie „înscrisuri doveditoare”, este necesar ca ele, dacă ar fi fost cunoscute de instanță cu ocazia judecării cauzei, să fi putut duce la altă soluție decât cea pronunțată. Aceasta condiție nu este îndeplinită în cazul în care înscrisul invocat nu atestă o altă situație de fapt, decât aceea cuprinsă în acte anterioare ce au fost analizate la judecarea în fond.

Totodată, Colegiul reține că reluarea procesului de judecată pentru o nouă soluționare a cazului ar încălca principiul securității raporturilor juridice care presupune respectul față de principiul lucrului judecat, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești care cere ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Iar, pentru a invoca prevederile art. 449 Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Pretinsele circumstanțe noi aflate de către revizuent, și anume, că prin încheierea irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2017 s-a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 și hotărârea Judecătoriei Buiucani din 07 aprilie 2016, prin care s-a anulat decizia Consiliului Pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/14 din 30 decembrie 2014, nu poate constitui temei pentru revizuirea încheierii instanței de recurs și redeschiderea procesului, or, aceste circumstanțe nu schimbă situația de fapt constatată în prezenta speță.

Respectiv, Colegiul consideră că motivele invocate în susținerea cererii de revizuire se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către instanță pe parcursul examinării cauzei pe cale ordinară și nu relevă, prin prisma art. 449 Codul de procedură civilă, careva temeuri legale ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Mai mult, Colegiul subliniază că noile elemente de fapt, susținute de revizuent, nu au o putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată și nu au forță de a schimba constatările acesteia, de vreme ce la caz a fost soluționat un litigiu de muncă, ce s-a referit la anularea ordinului de sancționare disciplinară, dar de fapt, potrivit jurisprudenței CtEDO, se deduce că simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei civile.

Alte argumente Școala de Arte „Alexei Stîrcea” nu a invocat și cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În urma celor reținute supra, Colegiul remarcă că procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel fiind, admiterea cererii de revizuire, în sensul formulat de Școala de Arte „Alexei Stîrcea”, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*cauza Brumărescu contra României nr. 28342/95 și Roșca contra Moldovei nr. 6276/02*).

Din considerentele, menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de Școala de Arte „Alexei Stîrcea”, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, prin care recursul declarat de Școala de Arte „Alexei Stîrcea” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2016 s-a considerat inadmisibil, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Baran împotriva Școlii de Arte „Alexei Stîrcea”, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău, cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, obligarea încetării acțiunilor de hărțuire și discriminare la locul de muncă, obligarea de a încheia contractul individul de muncă pe un termen nedeterminat, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Gervas

Dumitru Mardari